

Fødevarestyrelsen / Kemi og Fødevarekvalitet
Sags.nr.: 2015-29-35-00210/2016-1875
Den 11. februar 2016
MFVM 033

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne 1-naphthylacetamid, 1-naphthyleddikesyre, chloridazon, fluazifop-P, fuberidazol, mepiquat og tralkoxydim i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for syv aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komitésag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurdering af stofferne for 1-naphthylacetamid, 1-naphthyleddikesyre, chloridazon, fluazifop-P, fuberidazol, mepiquat og tralkoxydim. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier der sættes ned og nye maksimalgrænseværdier, der etableres, og maksimalgrænseværdier der fastsættes på detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer af den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 22. – 23. februar 2016. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget. Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidramme-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, og artikel 49, stk.2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 22. – 23. februar 2016.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (forordning 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtaget for dette generelle princip, er pesticider, som opføres på bilag IV.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- en udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid,
- en anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat, hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden,
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi,
- implementering af Codex Alimentarius (Food and Agriculture Organization/World Health Organization) grænseværdier i EU,
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi,
- planlagt revurdering af pesticidet,
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening), eller
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi, på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne 1-naphthylacetamid, 1-naphthyleddikesyre, chloridazon, fluazifop-P, fuberidazol, mepiquat og tralkoxydim. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af en revurdering af stofferne.

Ved revurderingen sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen, hvis der hverken er en relevant godkendelse i EU, en importtolerance eller en Codex Alimentarius-grænseværdi. Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V.

Nedenfor er de væsentligste ændringer beskrevet. Der skelnes mellem maksimalgrænse-værdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimal-grænseværdi), maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op) samt maksimalgrænseværdier, der sættes ned og maksimalgrænseværdier, som fastsættes til detektionsgrænsen.

Grænseværdier, der ændres som følge af revurdering af stofferne:

- For 1-naphthylacetamid sættes maksimalgrænseværdien op for æbler og pærer.
- For 1-naphthylacetamid sættes maksimalgrænseværdien ned for kvæder, mispel og japanmispel.
- For 1-naphthyleddikesyre sættes maksimalgrænseværdien op for æbler og pærer.
- For 1-naphthyleddikesyre sættes maksimalgrænseværdien ned for kvæder, mispel, japanmispel og ferskner.
- For chloridazon sættes maksimalgrænseværdien op for hoved-, pluksalat og salatplanter, urter og spiselige blomster, flertallet af stængelgrøntsager samt for kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra kvæg, får og ged.
- For chloridazon sættes maksimalgrænseværdien ned for diverse frugter (med spiselig skræl, små og store uden spiselig skræl), kartofler, tropiske rod og knold grøntsager, flertallet af friske og frosne grøntsager, oliven til olie fremstilling og sukkerroerødder.
- For chloridazon sættes ny maksimalgrænseværdi for urteudtræk fra blomster, blade og urter, krydderier af bark, knopper og støvfang. Samt for kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter fra svin, dyr af hestefamilien, andre opdrættede landdyr og mælk.
- For fluazifop-P sættes maksimalgrænseværdien op for kartofler, visse rod og knoldgrøntsager, auberginer, bønner med skræl, ærter med skræl, sojabønner og mælk.
- For fluazifop-P sættes maksimalgrænseværdien ned for flertallet af friske og frosne frugter og trænedder samt flertallet af friske og frosne grøntsager, visse olieholdige frø, olieholdige frugter, korn, flertallet af afgrøder inden for te, kaffe, urteudtræk, kakao og johannesbrød. Humle samt flertallet af afgrøder inden for krydderier og cikorieødder.
- For fluazifop-P sættes ny maksimalgrænseværdi for kød, fedt, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter af en række husdyr og æg.
- For fuberidazol sættes maksimalgrænseværdien ned for korn.
- For mepiquat sættes maksimalgrænseværdien op for rapsfrø, byg og havre samt kød, lever, nyre og spiselige slagtebiprodukter af en række husdyr.
- For mepiquat sættes maksimalgrænseværdien ned for druer, hvidløg, solsikkefrø, bomuldsfrø og visse typer korn samt spiselige slagtebiprodukter fra svin og mælk fra kvæg.
- For mepiquat sættes ny maksimalgrænseværdi for fedt fra kvæg, får, ged, dyr af hestefamilien, alle produkter fra andre opdrættede landdyr og mælk fra får, ged og heste.
- For tralkoxydim sker der kun justering af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til hvad man teknisk kan måle.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevarer instituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og konkluderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevarer instituttet bemærker, at EFSA ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevarer instituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer tager umiddelbart vurderingen fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) til efterretning, og har ikke indvendinger imod forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle pesticiderne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan på denne baggrund støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, den tidligere regering har forelagt Folketingets fødevarerordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.